

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1595. usque ad annum 1600

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1773

VD18 90118677

§. 54. Succincta relatio de exitu hujus schismatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67263](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67263)

Sæcul. XVI.
A.C. 1600.
filium Gomaristas Mauritiæ Principis, suæque factionis auctoritate suffultos adeo offendebat, ut eundem Pastorem accusarent, quod cum Catholicis, atque Hispanis clam conspiraret, sensimque Religionem Romano-Catholicam non sine luculento Reipublicæ excidio in Provincias unitas invehere moliretur: igitur mutuis hisce dissidiis utrinque prævalentibus Hagiense hoc colloquium haud magis prosperum, quam collatio ibidem ante triennium habita, exitum fortiebatur.

§. LIV.

Succincta relatio de exitu hujus schismatis.

Bossuet hist. variat.

Paulopost inter Mauritium Principem Auriacum, & quosdam Belgii uniti Ordines Remonstrantium partibus faventes orta sunt dissidia, qua occasione in rem versa Mauritius sua auctoritate tantum effecit, ut Magistratus Armini doctrinæ addicti suis privarentur officiis, ac Pastoribus exulare jussis Præcones Gomaristæ sufficerentur, Joannes autem Barnevaldus primo libertate, ac demum ipsa quoque vita orbaretur, & Hugo Grotius, alique ex Remonstrantibus præcipui ad carceres damnarentur. Hac crudelitate, & violen-

violentia freti Gomaristæ nullo negotio Sæcul. XVI.
Synodum Nationalem, cui sese hucusque A.C. 1600.
Arminiani acriter opponebant, extor-
quere poterant. Ergo die undecima No-
vembris anno restauratæ salutis mille-
simo sexcentesimo decimo septimo in
pleno Ordinum congressu ejusmodi Sy-
nodus decernitur, quæ etiam die deci-
ma tertia Novembris anno a partu Vir-
ginis millesimo sexcentesimo decimo o-
ctavo inchoata nonnisi post centum quin-
quaginta quatuor Sessiones mense Majo
anni sequentis absoluta est.

Ceterum hæc ipsa Synodus æquiori
jure latrocinium, & Gomaristarum Con-
ciliabulum nominari meretur; quippe
turbulenta omnino erant illius initia,
cum sapientiores *inanem, & miserum hu-*
jus Synodi successum præviderent, & sin-
gulæ Provinciæ sibi jus vendicarent
statuendi de religione sine consensu cete-
rarum, quorum tamen pari jure intererat,
ac ipsorummet Gomaristarum: insuper
hujus Synodi Judices in sua contra Bar-
neveldum sententia tanquam *pernicio-*
sam, & exorbitantem doctrinam dete-
stati sunt ipsius propositionem, qua as-
seruit, quod juxta reformationis in patria
sua stabilitæ, & receptæ leges quælibet Pro-
vincia intra suum territorium in facta Re-
ligionis decernere valeat, quin aliis Provin-
ciis desuper cognoscendi jus competat. Pro-
pter

Hist. Eccles. Tom. LII.

Uu pter

Sæcul. XVI
A. C. 1600.

*Acta unionis
Ultraject.
anno 1579.
art. 13.*

pter hoc dogma Barneveldus potissima ex parte a Gomaristis capite damnatus est, quamvis ipsimet hanc doctrinam in suo conciliabulo executioni dedissent, & hucusque Hollandi hoc jus inter præcipua libertatis suæ privilegia numerassent, & ipsemet Guilielmus Arausio-nensis Princeps Mauritiæ Parens hoc privilegio usus sit ad hoc, ut Religionis Catholicæ profitendæ libertatem ab ipso petitam denegare possit, nam in Ordinum generalium Conventu Bruxellis habito assererat, quod hac in re nihil sine Hollandiæ, & Zeelandiæ Ordinum, quibus desuper cognoscendi potestas esset, consensu decernere possit. Ita nempe prætensa conscientiæ libertas lusui servit. Præterea jus etiam, quod ad sui defensionem a natura cuilibet oppresso conceditur, in hoc conciliabulo violatum est; quippe Gomaristæ Arminianis suæ factionis Theologos, qui coram Ordinibus, aliisque in hoc Conventu congregatis causam communem defenderent, eligendi libertatem denegabant; Mauritiæ enim Princeps instigantibus Gomaristis ab hac Synodo non modo Nicolaum Grevincho-vium, quem tamen Arminiani sibi ad-jungi summis votis expetebant, atque Utenbogardum maximæ auctoritatis virum excluderat, sed etiam præter hos

ce duos, plurimosque alios inferioris ^{Sæcul XVI.}
 notæ Ministros Conradum Vorstium, Pe- ^{A.C. 1600.}
 trum Bertium, Adolphum Venatorem,
 & Joannem Arnaldum exilio multave-
 rat: insuper Arminiani ægre admodum
 obtinere poterant, ut Grevinchovius,
 & Goulantius privatim Remonstrantes
 juvare possent, non autem in Synodo pu-
 blice comparere permetterentur, Corne-
 lium vero Wigerium, & Coolhaasium,
 qui privatos cætus agere volebant, Go-
 maristæ excommunicabant,

Ceterum hujus Conciliabuli Præses ^{Iselin. Es}
 erat Joannes Bogermannus Pastor Læ- ^{Weisman. l.c.}
 vardiensis, juratus Arminianorum hostis,
 qui vindictæ suæ iniquitatem honestatu-
 rus hæreticos morte plectendos esse do-
 cebat. Ejusdem furfuris fuere Scribæ,
 & Actuarii, qui hoc ipso nomine ex æ-
 quitatis regulis hoc munere indigni e-
 rant. Modus, ut jam supra ex Weif-
 manno memoravimus, hæc controver-
 sias judicandi, & pertractandi fuit su-
 perbus, sectarius, præjudicatus, violen-
 tus, & carnalis, id attestantibus non mo-
 do Arminianis, sed ipsis etiam Anglis
 Doctoribus in Synodo præsentibus:
 præterea conditiones æquas, & hone-
 stas, quas Arminiani petebant, Synodus
 declarabat insolentes, iniquas, intempe-
 stivas esse, & cum legibus ab Ordinibus
 præscriptis pugnare. Denique, prius-
 Uu 2 quam

Sæcul. XVI.
A.C. 1600.

Acta Synod.
Dordra.
p. 131. &
188.

quam Arminiani de doctrina sua fuissent auditi, insuper habitis eorum querelis, quas de abnegata sententiam suam proferendi, ac defendendi libertate protulerant, Præses nunquam hucusque audita arrogancia Remonstrantes his verbis dimisit: *Vos Synodi mansuetudini opposuistis artes, fraudes, & mendacia: mendacio incepisti, & mendacio desinitis. Hoc elogio judicarunt quidam vos edimittendos: actiones vestrae sunt plene fraudum, artium, & illusionum: non estis digni, cum quibus Synodus ulterius agat: itaque dimittimini. Exite, quando tamen Synodus vos voluerit vocare, præsto eritis. . . Insolens, & inauditum est, Ecclesiarum Reformatarum Pastores Synodi iudicio submittere se nolle. Hujus oppositionis causa non est alia, nisi quod non assuevistis leges accipere, sed dare: cogitate nunc, quæ facta sit rerum mutatio, & quo sitis loco, ideoque, qui sitis, agnoscite, vosque citatos ordini a Judice præscripto subjicite &c.: ad hæc ex Arminianis Episcopus ita respondit: Deus judicabit fraudes, artes, & mendacia nostra, alius vero eorum exeundo dicebat: *Exite a cætu malignantium: porro una omnes profitebantur, quod Synodum Dordrechtanam pro legitimo controversiarum Judice non agnoscant, eo quod iidem in ea sederent accusatores, & Judices, qui dogmata, de quibus fer-**

Sæcul.XVI.
A.C.1600.

ri iudicium oportebat, mordicus propugnarent, ideoque sententia Synodi nullum apud ipsos, suasque Ecclesias pondus habitura sit. Tandem spuria hæc Synodus in Arminianos sequentem pronuntiabat sententiam, qua omnes, & singulos ad publice abjurandas quinque propositiones, seu Arminianorum articulos teneri declarabat, hæc addens: *Synodus invocato Dei sancto nomine, suæ auctoritatis ex verbo Dei probe conscia, omnium legitimarum tum veterum, tum recentium Synodorum vestigiis insistens, & Illustrissimorum D. D. Ordinum Generalium auctoritate munita, declarat, atque iudicat, Pastores illos, qui partium in Ecclesia Duces, & errorum Doctores sese præbuerunt, corruptæ Religionis, scissæ Ecclesiæ unitatis, & gravissimorum scandalorum, citatos vero ad hanc Synodum, perveraciæ reos, & convictos teneri, quas ob causas primo Synodus prædictis citatis omni ecclesiastico munere interdicit, eosque ab officiis suis abdicat, & Academicis functionibus etiam indignos esse iudicat, donec per seriam resipiscentiam, dictis, factis, studiis contrariis abunde comprobata, Ecclesiæ satisfaciant, & cum eadem vere, & plene reconcilientur, atque ad ejus communionem recipiantur.*

Ut autem hæc sententia eo efficacius effectui daretur, Gomaristæ Arminianis omne suæ sectæ exercitium, con-

U u 3 ven-

Sæcul. XVI.

A.C. 1600.

Weisman.

l.c. p. 1300.

ventumque prohibebant, ac plusquam
ducentis eorum Ministris officio amotis
Contra - Remonstrantes subrogabant:
„unicus tandem hujus Synodi exitus,
„fructusque exstitit Ecclesiarum Re-
„monstrantium, cultusque eorum publi-
„ci dissipatio, quæ conjungebatur cum
„eversione, depositione, & relegatione o-
„mnium illius partis Professorum, & Mi-
„nistrorum: porro hujus sententiæ exe-
„cutio statim Synodum Dordracenam
„secuta est in evidentissimum summæ
„exacerbationis signum. Inter acta il-
„la eminet relegatio Simonis Episcopi,
„& aliorum adeo præceptum, ut nulla e-
„tiam venia prius domum revertendi,
„resque suas familiares disponendi ei-
„dem fuisset indulta, nec minus notan-
„da etiam venit Lupisteinensis plurimo-
„rum captivitas, custodia Grotii, sup-
„plicium Barneveldii, & nefandum fa-
„cinus Ledenbergii, qui in carcere se-
„metipsum geminato pugionis ictu in-
„teremerat, denique plura alia ejusmo-
„di sequebantur exempla, quæ sine hor-
„rore, & detestatione legi non possunt,
„atque æternum erunt probrum Eccle-
„siarum Reformatarum, quoscumque
„demum colores ad depingendas
„hasce carnalitates adhibeant

„Calvinistæ. „

*** **

INDEX